راپۆرتی بەرهەمهێنان

وەزارەتی سامانە سروشتیەکان
حکومەتی هەرێمی کوردستان

کانوونی دووەم - ئاب 2014

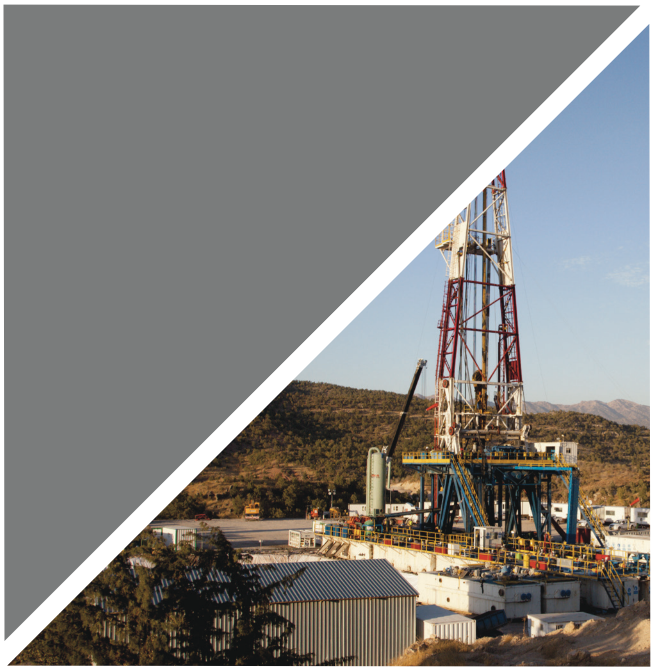

MINISTRY OF NATURAL RESOURCES
وەزارەتی سامانە سروشتیەکان
KURDISTAN REGIONAL GOVERNMENT
حکومەتی هەرێمی کوردستان

پێشەکی

ئەم راپۆرتە کورتەیەک سەبارەت بە بەرهەمهێنانی نەوتی خاو و غازی سروشتی و پاڵاوتن و فرۆشی (ناوخۆ و هەناردەکراو) دەخاتەڕوو لە هەرێمی کوردستانی عێراقدا لە ساڵی 2003 ەوە تاکو کۆتایی ئابی 2014. لەو ماوەیەدا، بەرهەمهێنان بە شێوەیەکی جێگیر و بەردەوام زیادی کردووە. لە 2015 دا، هەرێمی کوردستان چاوەڕواندەکات بەرزبوونەوەیەکی بەرچاو لە بەرهەمهێنان بەخۆیەوە ببینێت کە زیاد بکات بەرەو ئامانجی یەک ملیۆن بەرمیلی ڕۆژانە لە کۆتایی 2015 و سەرەتای 2016 دا.

لە کانوونی یەکەمی 2014 ەوە، حکومەتی هەرێمی کوردستان نزیکەی 400 هەزار بەرمیلی ڕۆژانە هەناردە دەکات، و لە کۆتایی چارەکی یەکەمی 2015 دا چاوەڕواندەکرێت ئەو ژمارەیە بەرز ببێتەوە بۆ 500 هەزار بەرمیلی ڕۆژانە.

بەرهەمهێنان بۆ مەبەستی پاڵاوتن و بەکارهێنانی ناخۆیی بەردەوام دەبێت بە بڕی 120 هەزار بۆ 150 هەزار بەرمیلی ڕۆژانە.

کاتێک ڕاددەی بەرهەمهێنانی حکومەتی هەرێمی کوردستان بەردەوام زیاد دەکات، بە هەمان شێوە هەناردەکرنیشی زیاد دەبێت بۆ بازاڕە نێودەوڵەتیەکان لە ڕێی هێڵی بۆری نەوتی خاوی کوردستان و لە ڕێی تانکەرەوە بۆ تورکیا. داهاتەکانی هەموو چالاکیەکانی هەناردەکردن وەک بەشێک لە مافی دەستووریی کوردستان لە بودجەی فیدراڵی مامەڵەیان لەگەڵ دەکرێت و بەردەوام لە قازانجی خەڵکی هەرێمی کوردستان و عێراقدا دەبێت.

لە 2014 دا، بەشی هەرێمی کوردستان لە بەرهەمە پاڵێوراوەکانی حکومەتی فیدراڵ بڕڕا بەهۆی ناجێگیریی ئەو ناوچانەی عێراق کە لە لایەن حکومەتی فیدراڵەوە بەڕێوە دەبرێن. لە ئەنجامدا هەرێمی کوردستان ناچاربوو پشت بە خۆی ببەستێت بە بەکارهێنانی بەرهەمهێنان و بەرهەمە سووتەمەنیە هاوردەکراوەکان بۆ بەدیهێنانی خواستی ناوخۆیی. زۆرینەی هاوردەکراوەکان لە ڕێی پرۆسەی ئاڵوگۆڕپێکردنی نەوتی خاو بە بەرهەمە سووتەمەنیەکان ئەنجامدران کە حکومەتی هەرێمی کوردستان لە ڕێگەی تورکیاوە دایمەزراندووە.

هەرێمی کوردستان بەردەوام دەبێت لە پلانەکانیدا بۆ بەردەوام زیاد کردنی بەرهەمهێنانی نەوت پاش گەیشتن بە ئامانجی سەرەکی خۆی کە یەک ملیۆن بەرمیلی ڕۆژانەیە.

ناوەڕۆک

بەرهەمهێنان و پاڵاوتن - لاپەڕە ٤

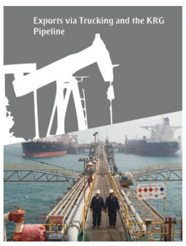

هەناردەکردن لە ڕێی تانکەر و هێڵی بۆری هەرێمەوە – لاپەڕە ٥

فرۆشی ناخۆ و هەناردەکردن لە ڕێی سۆمۆوە – لاپەڕە ٦

بەکارهێنانی ناوخۆیی نەوت – لاپەڕە ٧

بەرهەمهێنان و پاڵاوتن

پێشبینی بۆ 2014

سەرجەمی بەرهەم

2003	0
2004	0
2005	0
2006	0
2007	0
2008	0
2009	0
2010	0
2011	0
2012	0
2013	491,121
2014	44,003,641
Grand Total	44,494,762

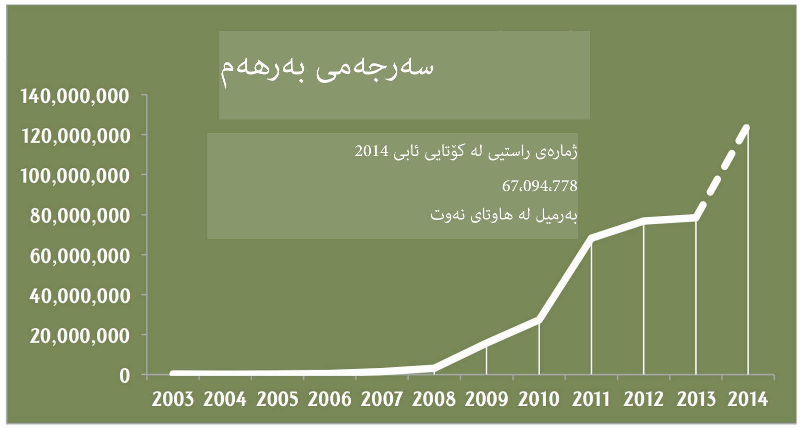

سەرجەمی بەرهەم: بە بەرمیل لە هاوتای نەوت دەپێورێت، سەرجەمی بەرهەم ئاماژەیە بۆ بڕی نەوت و غازی بەرهەمهاتوو لە لایەن کۆمپانیا نێودەوڵەتیەکانی نەوتەوە کە لە هەرێمی کوردستان کار دەکەن.

سەرجەمی بەرهەم

2003	395,117
2004	160,599
2005	367,738
2006	505,780
2007	391,617
2008	178,429
2009	1,716,206
2010	13,039,469
2011	19,357,929
2012	22,295,663
2013	35,382,470
2014	39,460,343
Grand Total	133,251,359

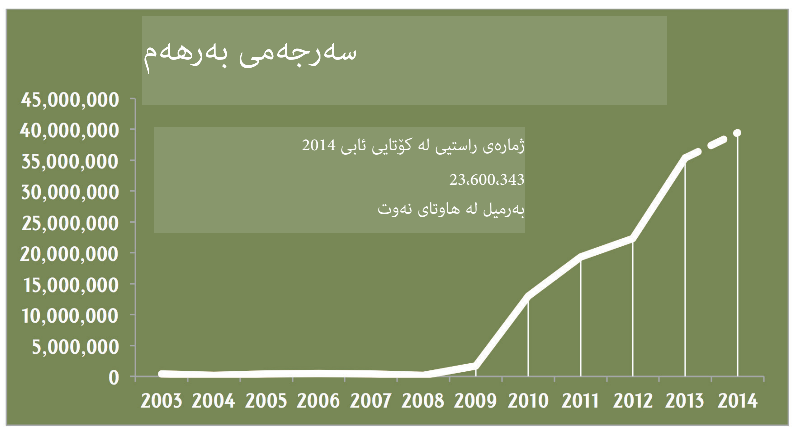

دابینکراو بۆ پاڵاوگە سەرەکیەکان: بە بەرمیل لە هاوتای نەوت دەپێورێت، دابینکراو بۆ پاڵاوگە سەرەکیەکان ئاماژەیە بۆ بڕی نەوت و غازی دابینکراو بۆ پاڵاوگە چاودێریکراوەکان لە لایەن وەزارەتی سامانە سروشتیەکانەوە کە بریتین لە: پاڵاوگەی کەڵەک (کە کار گروپ ئیشی پێدەکات) و پاڵاوگەی بازیان (کە بازیان پێت ئیشی پێدەکات) و پاڵاوگەی تاوکێ (کە دی ئێن ئۆ پێت ئیشی پێدەکات). نزیکەی هەموو بەرهەمە پاڵێوراوەکانی ئەم پاڵاوگە سەرەکیانە لە ناخۆدا بەکار دەهێنرێت بێجگە لە نەفتا و نەوتی ڕەش کە هەندێ جار لە ڕێی ئێرانەوە هەناردەی بازاڕی نێودەوڵەتی دەکرێت.

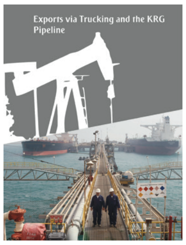

هەناردەکردن لە ڕێی تانکەر و هێڵی بۆری هەرێمەوە

پێشبینی بۆ 2014

هەناردە لەڕێی تانکەرەوە

2003	0
2004	0
2005	0
2006	0
2007	0
2008	0
2009	0
2010	0
2011	0
2012	749,567
2013	11,282,860
2014	12,327,687
Grand Total	24,360,114

هەناردەکردن لە ڕێی تانکەرەوە: بە بەرمیل لە هاوتای نەوت دەپێورێت، هەناردەکردن لە ڕێی تانکەرەوە ئاماژەیە بۆ هەناردەی نەوتی هەرێمی کوردستان بەهۆی تانکەرەوە بە گوێرەی پرۆسەی هەنووکەیی ئاڵوگۆڕی نەوتی خاو بە بەرهەمە سووتەمەنیەکان لە ڕێی تورکیاوە.

هەناردە لەڕێی هێڵی بۆری هەرێمەوە

2003	0
2004	0
2005	0
2006	0
2007	0
2008	0
2009	0
2010	0
2011	0
2012	0
2013	491,121
2014	44,003,641
Grand Total	44,494,762

هەناردەکردن لە ڕێی هێڵی بۆری هەرێمەوە: بە بەرمیل لە هاوتای نەوت دەپێورێت، هەناردەکردن لە ڕێی هێڵی بۆری حکومەتی هەرێمی کوردستانەوە ئاماژەیە بۆ هەناردەکردن لە ڕێگەی ئەو هێڵی بۆریەوە کە حکومەتی هەرێمی کوردستان خاوەنیەتی و دەڕوات بۆ تورکیا.

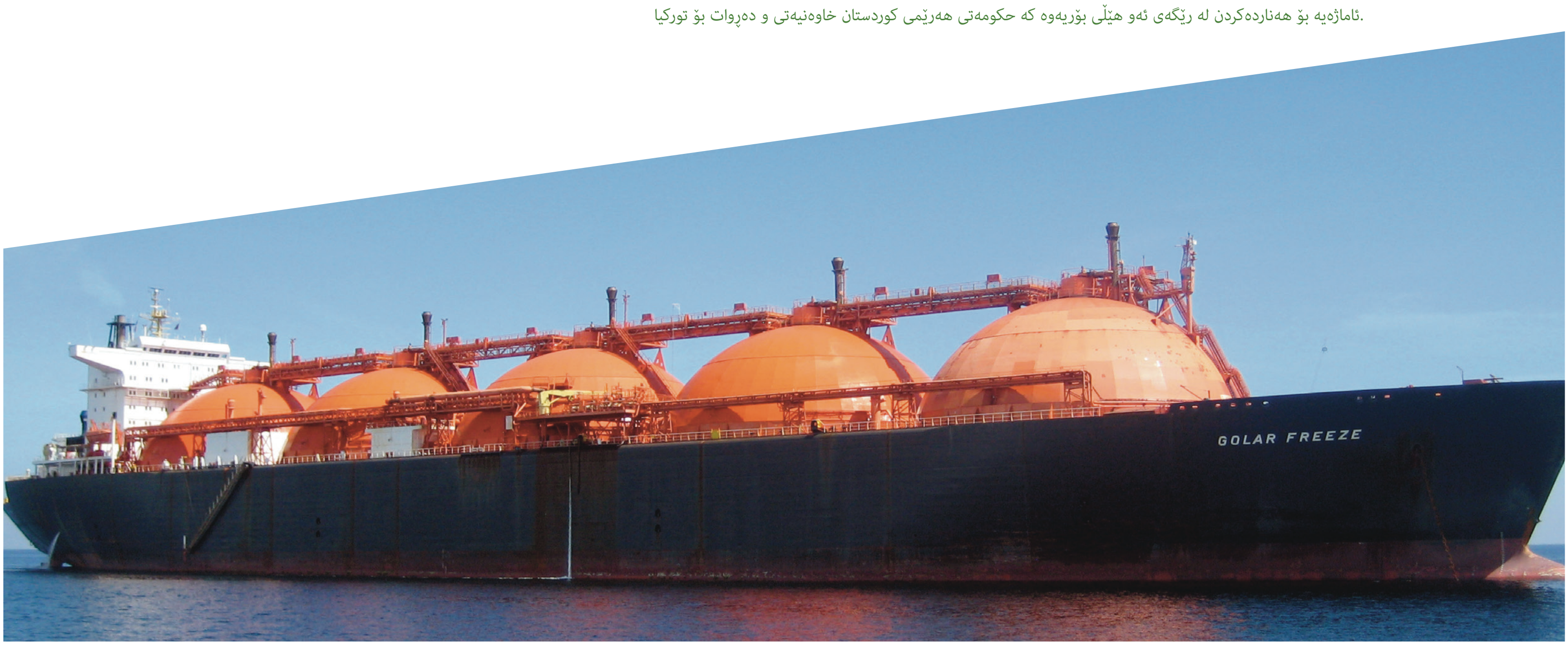

هەناردەکردن لە ڕێی سۆمۆوە و فرۆشی ناخۆ

پێشبینی بۆ 2014

هەناردە لەڕێی سۆمۆوە

2003	0
2004	0
2005	0
2006	0
2007	0
2008	328,708
2009	6,870,351
2010	2,176,791
2011	37,242,281
2012	24,507,213
2013	8,602
2014	0
Grand Total	71,133,945

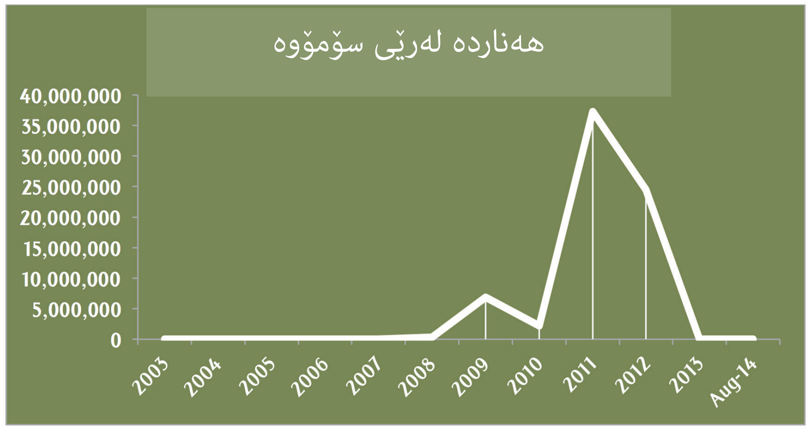

هەناردەکردن لە سۆمۆوە: بە بەرمیل لە هاوتای نەوت دەپێورێت. هەناردەکردن لە ڕێی سۆمۆوە ئاماژەیە بۆ بڕی نەوت و غازی هەناردەکراو لە ڕێی ڕێکخراوی دەوڵەت بۆ بەبازاڕکردنی نەوت (سۆمۆ)وە. سۆمۆ بەشێکە لە وەزارەتی نەوتی حکومەتی فیدراڵی عێراق و هەموو هەناردەی پێترۆڵی باشووری عێراق بەڕێوە دەبات.

فرۆشی ناوخۆ

2003	0
2004	0
2005	0
2006	0
2007	1,118,191
2008	2,594,596
2009	7,065,234
2010	12,152,594
2011	11,512,599
2012	28,953,021
2013	31,053,639
2014	29,474,226
Grand Total	123,924,100

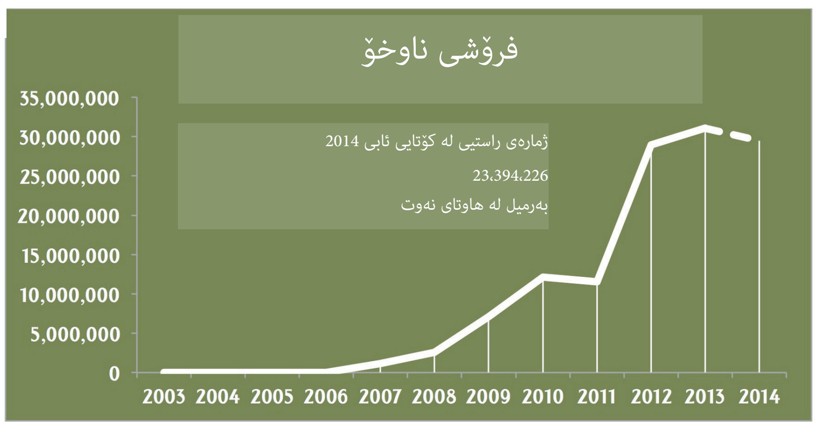

فرۆشی ناخۆ: بە بەرمیل لە هاوتای نەوت دەپێورێت. فرۆشی ناوخۆ ئاماژەیە بۆ بڕی نەوت و غازی فرۆشراو بە کڕیارانی ناخۆ لە ناوخۆدا. نەوتی خاوی کڕاو لە ناوخۆدا لە پاڵاوگە بچووکەکاندا لە ناو وولات چارەسەر دەکرێت، و زۆربەی بەرهەمە پاڵێوراوەکانی لە ناوخۆدا بەکار دەهێنرێت بێجگە لە نەفتا و نەوتی ڕەش کە هەندێ جار لە ڕێی ئێرانەوە هەناردەی بازاڕی نێودەوڵەتی دەکرێت.

پێشبینی بۆ 2014

بەکارهێنانی ناوخۆیی نەوت لە عێراق بەرامبەر بەکارهێنانی ناوخۆیی نەوت لە هەرێم لەگەڵ قەرەبووی کۆمپانیاکان

ساڵ	کۆی بەکارهێنراو لە عێراق بە هەرێمەوە	کۆی بەکارهێنراو لە هەرێم لەگەڵ دابینکراو بۆ وەزارەتی نەوت و قەرەبووی کۆمپانیانیش	شایستەی 71% ی هەرێم	جیاوازی نێوان بەکارهێنراو و شایستە
2004	139,942,334	14,929,834	23,790,197	-8,860,363
2005	279,709,696	30,597,196	47,550,648	-16,953,452
2006	432,378,699	41,792,199	73,504,379	-31,712,180
2007	557,844,340	53,925,340	94,833,538	-40,908,198
2008	754,159,556	70,660,556	128,207,124	-57,546,569
2009	950,129,816	95,810,816	161,522,069	-65,711,253
2010	1,187,408,699	130,514,699	201,859,479	-71,344,780
2011	1,447,173,673	172,374,673	246,019,524	-73,644,851
2012	1,730,691,732	227,648,732	294,217,594	-66,568,862
2013	2,057,285,486	309,758,231	349,738,533	-39,980,301
2014	2,282,384,733	377,239,021	388,005,405	-10,766,383

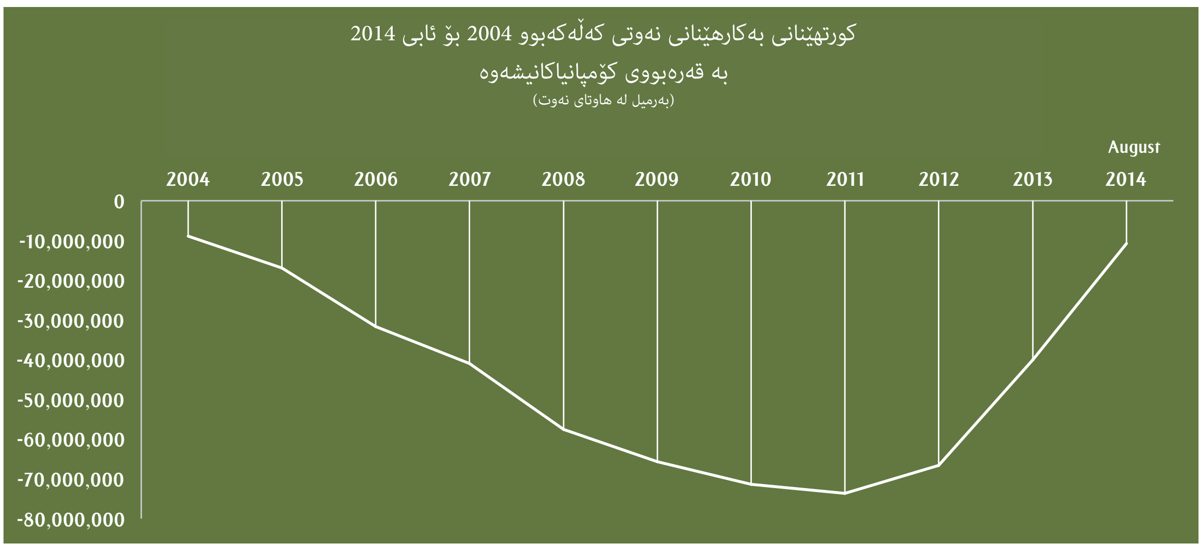

بۆ زانیاری زیاتر

contact@mnr.krg.org

www.mnr.krg.org